

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

PRO OBČANY LIBOŠE A KRNOVA

Číslo 28

Říjen 2007

Vážení spoluobčané,
v době, kdy již uběhly téměř tři čtvrtiny letošního roku, kdy je nutno ještě dokončit vše, co jsme si naplánovali, je také doba, kdy je čas začít hodnotit, co se nám podařilo a kde naopak byly nedostatky a najít řešení k jejich nápravě.

Prostřednictvím Magistrátu města Olomouce proběhla kolaudace hlavních řádů tlakové kanalizace, zbývá zkolaudovat přípojky, na které vydal stavební povolení stavební úřad ve Štěpánově, poté budou následovat již hromadné kolaudace vašich jednotlivých gravitačních přípojek. Zde připomínám, aby každý z vás, který se již připojil na tlakovou kanalizaci, tuto skutečnost oznámil na náš obecní úřad, kde dostanete jednoduchý tiskopis žádosti o kolaudaci, který nám po jeho vyplnění opět odevzdáte. V současnosti je připojeno zhruba 50 nemovitostí a musím konstatovat, že bez jakýchkoliv dalších komplikací. Při této příležitosti bych chtěl apelovat na všechny, kteří s vlastním připojením stále váhají, aby jste využili stávajícího pěkného počasí a neprodleně s těmito pracemi započali tak, aby všechna koncová zařízení kanalizace byla funkční do konce letošního roku. Pokud by se vyskytly jakékoliv problémy, nejprve kontaktujte mě buď osobně nebo na telefonním čísle 724 178 503, které jsem také zveřejnil na úřední desce obecního úřadu.

V předposledním týdnu měsíce srpna proběhla plánovaná výměna oken a dveří na budově obecního úřadu a mateřské školy. Na tuto akci se podařilo získat z programu obnovy venkova 60% dotaci od krajského úřadu. V letošním roce nás ještě čeká výsadba stromořadí kolem polní cesty z Jílkova na Štěpánov. Toto je věc nová, která byla v minulosti co se týče ozelenění jednotlivých lokalit, takřka opomíjená, tak jsme zkusili z programu ministerstva životního prostředí zažádat o dotaci a vlastně zjistit, jak tyto mechanismy probíhají. I v této oblasti jsme uspěli a byla nám přiznána dotace ve výši 95% a doporučena skladba jednotlivých dřevin, a to javor, jasan a lípa.

Jan David, starosta obce Liboš

USNESENÍ z 9. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Liboš konaného dne 27. 6. 2007

1. Zastupitelstvo obce schvaluje

- hospodaření obce za leden až květen 2007
- rozpočtové opatření č. 5/2007
- návrh smlouvy na pronájem a provoz kanalizační sítě mezi obcí Liboš a VHS Sitka s.r.o. Šternberk dle přílohy
- navýšení ceny známky za odvoz komunálního odpadu z 45,- Kč na cenu 50,- Kč na 1 popelnici s platností od 1.7.2007
- směrnici o nakládání s osobními údaji uživatelů knihovny
- věcný dar družstvu šipkařů Liboš ve výši 500,- Kč na turnaj, který se koná dne 21.7.2007

2. Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- zprávu o činnosti a zprávu o kontrole usnesení od posledního zasedání zastupitelstva obce
- zprávu komise sociální
- zprávu o vyhodnocení festivalu malých dechových souborů
- informaci starosty o výstavbě tlakové kanalizace
- informaci starosty o jmenování nové vedoucí knihovny paní Karly Gálové k 1.7.2007

3. Zastupitelstvo obce ukládá

- místostarostovi obce jednat s firmou Remit s.r.o. ohledně odvážení odpadků a neodebírání neoznačkových popelnic

AKTUALITY

Inzerát

Lihovar Hrabová oznamuje občanům, že přijímá ovoce (jablka, hrušky a švestky) ke zpracování na ovocný destilát.

Příjem ovoce je každý pracovní den od 6.00 do 14.30 hod v areálu firmy.

Informace na telefonu:
583 449 127, 736 614 503.

USNESENÍ z 10. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Liboš konaného dne 25. 7. 2007

1. Zastupitelstvo obce schvaluje

- hospodaření obce za leden až červen 2007
- rozpočtové opatření č. 6/2007
- žádost firmy Kolomazník Group s.r.o. o umístění reklamních ploch na sloupy veřejného osvětlení s omezením na 3 kusy reklamních tabulí

2. Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- zprávu o činnosti a zprávu o kontrole usnesení od posledního zasedání zastupitelstva obce
- zprávu finančního výboru
- informaci starosty o výstavbě tlakové kanalizace

USNESENÍ z 11. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Liboš konaného dne 29. 8. 2007

1. Zastupitelstvo obce schvaluje

- změnu Statutu sociálního fondu, která se týká navýšení příspěvku na stravování na částku 20,- Kč za jeden oběd s platností od 1.9.2007
- zákaz veškerých venkovních hudebních produkcí po 22.00 hodině v obci Liboš a to s platností od 2.9.2007

2. Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- zprávu o činnosti a zprávu o kontrole usnesení od posledního zasedání zastupitelstva obce dne 25.7.2007

- smlouvu s firmou Asekol s.r.o. Praha a Remit a.s. Šternberk o odběru odpadů elektrozařízení
- rozhodnutí č. OLO35/07o poskytnutí finančních prostředků na provedení výsadby stromů v Liboši v rámci Programu péče o krajinu na rok 2007 do výše 32.928,- Kč, což je 95 % uznaných nákladů
- informaci z krajského úřadu Ol. Kraje – odbor živ. Prostředí k těžbě šterkopísku v Liboši
- informaci starosty o převzetí nakoupených knih pro obecní knihovnu v Knihovně města Olomouce

Informace pro občany - sběrný dvůr Štěpánov

Jak mnozí z vás jistě zaregistrovali, byl v sousední obci Štěpánov otevřen a zprovozněn sběrný dvůr odpadů, jehož provozovatelem je firma Remit ze Šternberka, která smluvně zajišťuje likvidaci odpadů i z naší obce. V příloženém ceníku lze zjistit, že zde mohou v provozních hodinách odkládat odpady i naši občané a to jednak komodity, které třídíme, a elektroodpad zcela zdarma, ostatní složky jsou zpoplatněny. Je věcí dalšího jednání s obcí Štěpánov o spolufinancování nákladů provozu sběrného dvora a rozšíření bezplatných odběrů dalších složek i pro naše občany.

V této souvislosti bychom rádi důrazně upozornili ty občany a podnikatele, kteří nám v průběhu týdne odkládají v okolí nádob na tříděný sběr různé kartony a krabice, větší plastové věci a skleněné tabule a nemohou nebo se jim nechce je rozbít nebo roztrhat a umístit do nádob, aby toto všechno odváželi do sběrného dvora. Není skutečně pěkný pohled na naše nádoby v průběhu týdne obrovnané všemocným odpadem.

Provozní doba:

Pondělí a středa od 14.00 do 18.00 hodin
Sobota od 8.00 do 12.00 hodin

Jubilea a výročí našich občanů

Září:

Antonín Kouřil	70 roků
Jarmila Langerová	80 roků
Božena Loutocká	81 roků

Říjen:

Hedvika Kameníčková	81 roků
Jiřina Krylová	89 roků

O psech, kteří se netoulají

Na mistrovství ČR kynologů, proběhl speciální závod psů – kníračů v němž naše občanka paní Marie Lohrerová se svým psem Poli ze Šternberské strže, získala 1.a 2. místo v kategorii stopování a poslůžnosti.

Za důstojnou reprezentaci Liboše děkujeme a přejeme mnoho výcvikových úspěchů. Připomínám občanům, že paní Lohrerová je členkou Záchranné brigády kynologů Olomouckého kraje.

A. Moudrý

Úřední deska

Podle § 26 odst. 1 nového správního řádu zřizuje každý správní orgán úřední desku, která musí být nepřetržitě veřejně přístupná (pro orgány územního samosprávného celku se zřizuje jedna úřední deska) a obsah úřední desky se zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy jinými slovy na internetu.

Povinná publikace a její důsledky

Tak např. v případě obcí se na úřední desce obligatorně publikují **obecně závazné vyhlášky a nařízení** obce (§ 12 zákona o obcích), záměry obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku (§ 36 zákona o obcích), rozhodnutí krajského úřadu, resp. Ministerstva vnitra o odejmutí (části) výkonu přenesené působnosti (§ 65 odst. 2, resp. § 66 b odst. 2 zákona o obcích), uzavřené veřejnoprávní smlouvy (§ 66 c odst. 2 zákona o obcích), oznámení o počtu členů obecního zastupitelstva, který má být volen v následujícím volebním období (§ 68 odst. 2 zákona o obcích), **oznámení o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce** (§ 93 odst. 1 zákona o obcích), rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení účinnosti právního předpisu obce (§ 125 odst. 1 a 127 odst. 2 zákona o obcích), nález, kterým Ústavní soud ruší obecně závaznou vyhlášku obce, nebo rozhodnutí, kterým soud ruší usnesení, rozhodnutí nebo jiná opatření orgánu obce v samostatné působnosti (§ 125 odst. 2 zákona o obcích), opatření krajského úřadu, kterým se ruší opatření orgánů obce v přenesené působnosti (§ 127 odst. 4 zákona o obcích). **S publikací některých z uvedených dokumentů pak zákon o obcích spojuje závažné právní důsledky** – v případě právních předpisů obce nabytí jejich platnosti, resp. účinnosti, v případě oznámení o majetkoprávních úkonech naopak možnou neplatnost příslušného právního úkonu. Obdobným způsobem a s obdobnými právními důsledky je publikace těchto dokumentů upravena i v zákoně o krajích a v zákoně o hl. m. Praze.

Publikace dle zvláštních zákonů

Povinnou publikaci určitých dokumentů na úřední desce obecního úřadu nemajících povahu písemností doručovaných ve správním řízení však stanoví i některé další zákony. Tak např. podle § 76 zákona o veterinární péči se vyhláška o mimořádných opatřeních vyhlásí tak, že se vyvěsí na úřední desce krajského úřadu a všech dotčených obecních úřadů.

Podle § 20 zákona o správě daní a poplatků se prostřednictvím úřední desky obce provádí doručení hromadným předpisným seznamem. Podle § 12 zákona o veřejných dražbách se u dražeb nemovitost-

tí předpokládá uveřejnění oznámení o dražbě též na úřední desce příslušného obecního úřadu. Podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí se na úředních deskách dotčených územních samosprávných celků povinně publikují mj. dokumenty týkající se tohoto procesu.

Podle § 37 zákona o odpadech se na úřední desce obecního úřadu zveřejňuje informace o umístění opuštěného vozidla (autovraku) na vybrané parkoviště. Podle § 113 zákona o vodách rozhoduje krajská hygienická stanice o zákazu koupání a vydaný zákaz se zveřejní vyvěšením na úřední desce obecního úřadu obce s rozšířenou působností a úředních deskách všech obcí tvořících jeho správní obvod. Podle § 8 zákona o integrované prevenci se na úřední desce obce, na jejímž území je nebo má být umístěno povolované zařízení, zveřejní stručné shrnutí údajů o žádosti o vydání povolení a informace o tom, kdy a kde lze do žádosti nahlížet, pořizovat si z ní výpisy, opisy, popřípadě kopie. Podle § 14 zákona o místním referendu se vyhlášením místního referenda v obci rozumí vyvěšení usnesení zastupitelstva obce o vyhlášení místního referenda na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů.

Užší a širší výklad

Otázkou tedy je, zda se ustanovení nového správního řádu o tom, že se **obsah úřední desky zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup**, vztahuje jen na dokumenty doručované prostřednictvím veřejné vyhlášky podle § 25 správního řádu nebo na veškeré dokumenty, jejichž publikaci předpokládají zvláštní zákony.

Na základě toho je **proto třeba se přiklonit k širšímu výkladu**, že se § 26 odst. 1 vztahuje na veškeré dokumenty, jejichž publikaci na úřední desce správního orgánu ukládají právní předpisy. Tedy jak na dokumenty publikované na základě správního řádu v rámci postupů upravených správním řádem, tak na dokumenty publikované na úřední desce správního orgánu na základě jiných právních předpisů, které nesouvisejí s postupy podle správního řádu.

Závěrem

Je proto obecně povinností správních orgánů (§ 1 odst. 1 správního řádu) **zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup celý obsah úřední desky**, tedy jak dokumenty doručované veřejnou vyhláškou podle § 25 správního řádu tak i veškeré další dokumenty, jejichž publikaci na úřední desce správního orgánu ukládají jiné právní předpisy.

Převzato z internetu, částečně použito ze článku
JUDr. Josefa Vedrala, Ph. D., jednoho ze
spoluautorů návrhu nového správního řádu

„Za obec krásnější“ – opět ale...

V mých dvou článcích jsem zhodnotil stav a představu, co je třeba v obci změnit. Mám ale pocit, že situace je naopak horší. Tretry a kopačky u kontejnerů na tříděný odpad tentokrát nahradil veliký pytel plný starých bot, čelní autosklo doplnilo sklo s drátěnou výplní. Pohozené staré reproduktory, varné konvice, spálená pánev, zničený deštník a torza dětských hraček jsou příkladem toho, jak by se odpad třídit neměl. Odpad se do kontejnerů neukládá, nýbrž se pohazuje v pytlích mimo. A když začne foukat vítr a do toho ještě prší, pak se změt' odpadu válí v dalekém okolí. Chci apelovat na podnikatele, aby odpad ze své činnosti (mám na mysli obaly plastové, lepenkové nebo i od olejů) shromažďovali ve svých provozovnách a potom je odváželi do Štěpánova, kde je nové zřízený sběrný dvůr, který lze plně využít. Totéž se týká i všech občanů Liboše a Krnova.

Psi opět veselé pobíhají bez dozoru po ulicích, avšak s tím rozdílem, že dnes už známe jejich majitele. Dne 30.7.07. jsme upozornili šest jejich majitelů úředním dopisem na to že existuje obecní vyhláška o volném pobíhání psů v obci (mimo jiné je i na internetových stránkách obce Liboš). Paradoxní je, že jako omluva majitelů je věta: „příroda je příroda, s tím se nedá nic dělat“. Ve stejný den mi bíločerný psík vběhl u mlýna pod kolo. Srážka byla pro něj asi horší, protože se s kňučením odbelhal pryč. Kdo asi roztahal okousané části uztených žeber před vinárnou a hospodou? Pochybuji, že holé kosti takto „opracovali“ návštěvníci obou podniků. Já sám jsem je měl až na chodníku před domem. Dva dny na to se černohnědý jezevčík smál na starostu a mne u mostu u hospody a donutil projíždějící auto k zastavení. Pár dní na to, tentokrát malému dlouhosrstému žlutohnědému psu se podařilo na stejném místě zastavit auta dvě. Koně dělají hromady na silnici a občané to po nich uklízejí namísto jezdců. Viděl jsem koně na chodníku před mateřskou školkou a neumím si dost dobře představit co by se stalo kdyby vyběhly děti a kůň se spláhl. Rozježděná hlína z pole na silnici také nepatří. A to není první případ. Vyhláška o provozu na komunikacích o tomto hovoří přece jasně!

Nové oplechování potrubí přes náhon u mlýna a hospody vydrželo nepoškozené jen pár dní. Co majitel auta, který bokem vozidla najel do oplechování? Určitě měl škodu i na laku blatníku. Kdyby se alespoň „chlapsky“ přiznal. Druhé poškození způsobili zřejmě výrostci, koupající se v náhonu před mlýnem.

Zlepšil se částečně pořádek na hřišti i na chodnících v obci. Zde bývalo dobrým zvykem si před domy vyčistit chodníky od prorůstající trávy a to nejen v období hodů. Na to se zapomíná jak v Liboši, tak i v Krnově. U mostu na křižovatce na M. Huzovou někdo vyhodil tři čerstvě stažené králíčí kožky. Možná v dobrém úmyslu, že je výhodně prodáme při výkupu a penězi si tak vylepšíme rozpočet obce. Díky za sponzorský dar, bylo-li to takto myšleno. Do mlýnského náhonu a polních mezí se sypou nahnilá jablka, přestože patří do kompostu. Všichni občané nejsou stejní. Převážná většina ctí pořádek ve svém okolí a upozorňuje nás na nedostatky. A co ti ostatní?

Stačí tak málo – jenom chtít. Popelnice a pytle neoznačené známkami o zaplacení jsou opět na scéně. Jako bych hrách na zeď házel – stále dokola. Proč den po sběru elektroodpadu je vyhozená varná konvice a další dva elektropřístroje u kontejnerů ve směru na Hrázky?

Po štěpánovských hodech sv. Vavřince nás i v Liboši čekaly hody. Věřil jsem, že převážná část našich občanů si opět „uklidí před svým prahem“. Bylo tomu tak, i když to nebyla výzva k „Akci Z“, na které si my starší pamatujeme. Ta doba už je pryč. Byla a je to jen snaha o to, aby obec byla skutečně krásnější. Díky těm, kteří se o to snažili. Přesto, bohužel, stále platí v titulu článku ono ALE ...

Antonín Moudrý – místostarosta

Motlitba hasiče

Necht' kdekoliv oheň vzplane,
já splním svoji povinnost.
Pro záchranu životů Pane,
dodej mi síly dost.
V náručí vynést dítě,
když ještě nevypršel čas,
ale i starce, matku,
která má šedý vlas.
Stále na stráži stojím,
protože povoláný jsem,
před ohněm blízké chráním
a pomoci chci všem.
Když z tvé vůle se má stát,
že sám při tom život ztratím,
požehnej Pane mé rodině
a laskavou rukou vrat' jim,
co při plnění poslání
jsem jiným lidem dal.

Z historie obce

Dnes, 14.9.2007, se mi do ruky dostal historicky velmi cenný pamětní list psaný dokumentním inkoustem. A mně to nedá, abych vás s ním neseznámila. Tak se tedy začtete se mnou do minulosti, jen 124 let nazpátek...

Na památku

Zde v tomto čísle 9-tém jsou hodiny, tak zvané Repetírky od Šebestiana Eckra hodináře z Olomouce a koupené od jednoho radu, tehdáž v Olomouci bydlícího, panem Josefem Bittnerem v roku 1823 rolníkem v Libuši a jsou ponechané na tomto místě, ať tedy každý hospodář neb hospodině, odstoupitel z tohoto místa, ponechá je nastupitely (lce) svému za umluvenou cenu, kterou mezi sebou uzavrou. To budiž naše přání a těm budoucím.

Psáno v Libuši dne 24.března 1883 František a Julinka Bittner, manželé

Dne 20. července 1884 zavítal do slavné obce Libuše a Jílkova náš bratrský čtenářsko – pěvecký spolek „Moravan“ ze Šternberka, kdež se šťastně ba radostně bavil až do třetí hodiny ranní, budiž nám to naší milou vzpomínkou. Psáno v Libuši dne 27. července 1884

Dne 19. července 1885 po polední přišli kroupy a začali od naše osady přes cele naše pole, pak přes Žerotín, Strukov, Želechovice, Jestřichov, Tři Dvory, černý až k novým Zámkům, všechno spustošili nejhůř Želechovice Jestřichov. Psáno v Libuši dne 25. července 1885

Dne 21.července 1886 přišlo odpoledne o 4 1/5 hodině takové povětří, že každým bleskem uderelo, na to večer o 1/2 9 hodině přišlo druhé povětří a nám celé pole potlouklo, takové kusy ledu padali, že je předci naši nepamatují, některé až 1/2 kg. Což to povětří trvalo do 1/2 12 hodině noční, což se podobalo soudnému dni.

Pod text je jinou rukou dopsáno inkoustovou tužkou:

Před Josefem Bittnerem byly zde Dobešky nebo Dobřely (špatně čitelné).

Po Josefu Bittnerovi nastoupil
1827 Ondřej Bittner bratr
1852 František Bittner syn
1906 Štěpán Kameníček

Na zadní straně listu je kresba s textem:

Rodný strom
otec

František Bittner, narozen 21. června 1853
matka

Julie Bittner, rozená Koutných z Holice u Olomouce 17.ledna 1856

děti

Julie, Monika, Františka, Anastázie rozená 20. března 1880

Ludmila, Anna rozená 30. listopadu 1881

Jaroslav, Josef narozen 28. ledna 1886

Zaznamenala Eva Stejskalová

Povýšení svatého kříže

14.9. si církve připomíná
"Svátek povýšení svatého kříže".

*"Svým křížem a utrpením,
vysvobod' (osvobod') nás Pane.
Svým svatým zmrtvýchvstáním,
vysvobod' (osvobod') nás Pane."*

(Ze zpěvů z Taizé)

Povýšení sv. Kříže je křesťanský svátek, v liturgickém kalendáři katolické Církve se slaví 14. září. Připomíná utrpení Ježíše Krista a den po něm se připomíná svátek Panny Marie Bolestné, které ukazuje na žal Panny Marie při Kristově smrti.

Převzato z internetu z Wikipedie,
otevřené encyklopedie

Pověšené křížko, lebošsky hode

Jožo Havel Huzovský

na nápěv písni: "Šla žena pro muže"

Pověšené křížko, lebošsky hode,
děkovaná mša ladi te naše dobe,
na návso vendem, v ten veselé den,
hopnem si pak do hospode,
gde hodně pohode,
hopneme si tak do hospode
vic nevendem.

Dáme si zlaté mok,
neco k němo k zakósnóti,
dáme si zlaté mok a pak zapějeme,
me sme všeci kamarádi,
co se máme toze rádi,
tade se rozšópnem
a vic nevendem.

Kapela zatróbi, všecke nás ladi,
zpíváme od srdce, staři, mladi,
ať ta veselost svazoje nás moc
ať jsme to všeci kamarádi
máme se vžde rádi,
ať sme všeci to kamarádi,
láske hojnost'.

Kurz hanáčtiny - *Mladé Cofal de do škole*

Belo nebelo, jednyho krásnyho dňa zavolala Cofalka mladého.

„*Ludine, pod' sem!*“; promluvila k němu mile. „*Jož máš dost' roku a málo rozomo, pudeš do škole!*“

„*Ale mamó, ešte mně nebelo ani třenácť roku! Nenot' mně!!!*“; čítá oplégr.

„*Ešle nepudeš do škole, bodeš na věke blbé jak pantok! Val pro tužke a kabelo!*“

„*Já ale meslim, že na to nemám buňke...*“; okecává to mladé Cofal.

„*Nemlov a bal! Chceš bet jak stréc Tónek?*“

„*Ten blbé???* Co říkal že na Oxfordo dřel jak barevné???

To teda nechco ani pomeslet!!“

„*Te seš chetré jak sedm prdelé!!! Meslim, že z tebe bode dobrý óřednik, nebo aspoň očetel.*“

„*To bech měl dost' peněz*“, čítá Ludin.

„*A bodeš mně dělat svačene do škole, mamó?*“, pokóši se smlóvat dál.

„*To viš že ja! A nerépé se v nose*“, oklidňoje ho mama.

Ludin si otře mastný hobo do rokávo a začéná hledat kabelo. Tak začéná školní docházka na Hané ...

Slovník

mladé mladý, potomek, syn, taktěž krajově oplégr

Ludin Ludvík domácky na pět

promlovit promluvit (historicky odvozeno od pomlovit -- pomluvit)

dost' dost -- víc než tak akorát

rozom rozum -- abstraktní kategorie chování přisuzovaná zpravidla vyšším primátům

mama máma, matka

tata táta, otec

notit nutit -- běžný výchovný prostředek, zlidověl i na Hané

oplégr 1. výhonek, 2. potomek (rozlišuj sen--syn, cera--dcera)

na věke na pořád, na věky

blbé ...nakonec, kdo z nás není, že???

pantok nástroj dřevorubce s dlouhým toporem neoplývající přílišnou inteligencí, avšak svou účinnou a nezdolnou drtivou silou

valit 1. kotoulet, 2. tlačit se, 3. v imperativu Val! rozkaz k bezprostřednímu opuštění současného teritoria (např. Val do postele" -- běž do postele, ale urychleně!!!!)

kabela 1. taška, 2. aktovka (i školní), 3. nezbytný prostředek pro kabelový přenos (technicky)

buňke mn. č. od buňka -- základní stavební prvek živých organismů, často i Hanáků

stréc 1. sourozenec od taty nebo mamy, 2. univerzální substantivum pro označení jakéhokoliv dospělého, 3. stréc Krópal -- mýtická postava hanáckých dějin (viz. bývalá hospoda "O Krópala")

velkohobé -- ústnatý

Oxford 1. velmi zvláštní základní škola v Olomouci -- Řepčíně, zpravidla navštěvovaná barevnějšími spoluobčánky, 2. velmi obyčejné město v Británii

Bristol 1. velmi známá restaurace v Olomouci, 2. něco podobného jako Oxford ve Velké B.

pomeslet pomyslet

chetré jak sedm prdelé terminus technikus ze zlatého fondu ústní lidové hanáčtiny: doslovný překlad "chytrý jak sedm prdelí" nemůže nehanákovit poskytnout dosti přesnou představu o vlastnostech nositele tohoto charakterového rysu

očetel ten, který tváří tvář před žáky ve škole simuluje intelektuální převahu

svačena svačina -- drobná kalorická školní pomůcka

répat se 1. rýpat se, hrabat se, 2. répat -- provokovat

otírat utírat

hoba ústa

hóba 1. předmět k utírání tabule (otírání tabule), 2. jedlý (aspoň jednou) lesní přízemní plod, 3. zařizovací předmět bytů nižších kategorií, zpravidla zdarma

rokáv rukáv (krátké rokáv -- krátký rukáv, dlóhé rokáv-- dlouhý rukáv)

Gramatické okénko

Rozkazujeme hanácky:

Pravý Hanák (dále jen pH) je sice pracovitý, ale zároveň přirozeně líný. Jak známo, lenost je matka pokroku. Kombinace lenosti a nutnosti práce však donutila pH vypořádat se s touto skutečností jednou pro vždy (na věke) a to navýsost elegantně - vymyslel rozkazovací způsob. Touto cestou se lze často dosíci jistého blahobytu při maximálním omezení vlastních aktivit.

Jak rozkazovat? Někteří nepravdělná, ale užitečná slovesa například takto:

- osoba jedn. č. - Pamatuj! pH sám sobě nikdy nerozkazuje!!!
- 2. osoba jedn. č. - Přenes!(přines), Děle! (dělej), Nekecé! (neodmlouvej), Val! (táhni)
- 3. osoba jedn. č. - připojením zápony --te: Přeneste!, Děléte!, Nekecéte!, Valte!
- 1. osoba mn. č. - zavání pokrytectvím, protože více Hanáků je dohromady ještě línější než jeden jediný pH -- ke tvaru 2. os. j. č. přidáme zápoj -me: Přenesme!, Děléme! (téměř nepoužívané), Nekecéme!, Valme!
- 2. osoba mn. č. - zvýšeným hlasem pronesený tvar 3. os. jedn. č. -- uvědomte si, že stojíte proti přesile pH!!!: Přeneste!!!, Děléte!!!, Nekecéte!!!, Valte!!!
- 3. osoba mn. č. - onikání bylo zrušeno na Hané se zrušením nevolnictví -- "onikat" znamená "unikat" -- hrozily totiž hrozně hrozitánské emigrační vlny hroznů pH, zejména do českých měst, např. Vídně, často ještě podporované štvavými tiskovinami (viz. "Dopisy Oněginu")

Pokračování na str. 7

Kurz hanáčtiny - dokončení ze str. 6Cvičení 1.

Popište vlastními slovy běžný den na Oxfordu v Olomouci--Řepčíně.

Procvičujte přitom následující slovíčka:

Očetel, pitné režim, hóba, tabola, černá, hoba, chetré, cigán, blbé, Ludin, cezi jazek, anglické jazek, vepłazené jazek, vepřové jazek, chotny jídlo, nechotna jídelna, Kdo chebi?, chebi svačena, soché rohlék, seté Dežo nevěři hladovimo Ludinovi, kdo nevěři at' tam běži

Cvičení 2.

Nebojte se a rozkazujte:

1. pracuj!, 2. neprotestujme!, 3. kup!, 4. neutrácejte!,
5. uvař!, 6. uklid'te!, 7. nekuřte a nepodkuřujme!
8. ruce vzhůru! 9. odevzdej peníze a vezměme si je!
10. neboj se a utíkejme!

Cvičení 3.

Doplňujte věty:

1. Piješ jak ... (houba). 2 ... ! (neprovokuj). 3. ... (tabule) je černá jak vix. 4 ... (učitel) jo ... (neutřel) hóbó, ale (rukávem). 5. ... (nemyslí!), nebel to obečené rokáv -- bel to rokáv ... (dlouhý). 6. Nehleď a vetahni si svojo ... (svačinu)! 7. Bodeš jinak hladné jak vlk a bodeš vidět ... a ... (rodiče, tj. tátu a mámu) dvakrát! 8. Kdebe to tak dělale všeci, nevešle be se ti ledi (mn. č. od "člověk") ani na ... (třídní) schuzke. Tak jez! 9. Kdež nemám buňke na očeni, bodo ... (učitel). 10. Kdež mám hlad, pošlo tě kópit rohlék. Tož ... (kotoulej, válej se, opouštěj teritorium!)

Pokud se chcete učit hanácky systematicky, navštivte stránky www.olomouc.com/hanactina.

Otištěno se souhlasem L. Smitala

Mé domovy

Když jsem byla malá, často jsem snila o tom, jak si postavím velký dům s rovnou střechou, bazénem a s malou zahrádkou na kytičky. Vysvětlím proč. Dům, ve kterém jsem vyrůstala, byl úplně opačný, než ten, o kterém jsem snila. Koupelna byla na jedné konci chodby, záchod na druhém konci baráku, prostě tak, jak se to postupně opravovalo a přistavovalo. Jak já jsem záviděla holkám z paneláku! Přišly ze školy, nemusely zatápet, umyly nádobí a měly hoto. Zato já jsem musela pomáhat na zahradě, která byla příšerně veliká a kterou jsem jako dítě nenáviděla. Když nám v létě vyschla studna, a že to bylo pomalu pravidlem, museli jsme chodit pro vodu naproti k sousedům. Pravda, časem se ten-to problém vyřešil tím, že naši nechali vyvrtat novou studnu, ale zase tady byly věci, které se mi zdály děsně nemoderní. V obýváku jsme měli klasiku. Šatní skříň, sekretář, knihovnu, nemoderní sedačku a velký rozkládací stůl se židlemi. V té době byly velkým hitem mohutné obývací stěny a zatímco se holky ve škole chlubily, jaký nový obývací si pořídily, já jsem raději mlčela a nikoho domů nezvala. Samozřejmě jsem nebyla jediná, ale v té době jsem to chápala úplně jinak.

Když jsem se vdala a odstěhovala od své rodiny, těšila jsem se na budování nového domova. Moje představa byla ale úplně jiná, než mého manžela, přesto jsme si ten svůj společný domeček vybudovali

tak, aby se nám líbil. Po čase, když jsem se rozvedla a došlo k dělení nabytku, zůstaly mi poloprázdné místnosti. Ale i ty se časem zaplnily a já jsem byla spokojená a hrdá na sebe, že jsem se dokázala znovu postavit na nohy.

Po čase jsem se přestěhovala za svým novým partnerem a svůj druhý domov, který jsem si vlastně sama budovala, byl nenávratně pryč. Nezbylo nic jiného, než začít znova, společnými silami. Zatím ještě budujeme, ale už se blížíme do finále. Pozoruji na sobě, že s přibývajícím věkem měním i svoje postoje. Najednou se mi některé věci, které mám již pár let, zdají krásné a vůbec je netoužím měnit. Konečně chápu svoji matku, která má dodnes v obýváku sekretář s knihovnou a rozkládací stůl pro případ, že se sejde celá rodina. Vždyť domov netvoří plazmová televize přes celou stěnu, nebo kožená sedačka za sto tisíc. Domov je tam, kde se dobře cítíte srdcem. A i když mám svůj současný domov ráda, protože tam mám ty své dva kluky, které nadevše miluji, přiznám se, že s přibývajícím věkem se čím dál tím víc vracím ráda do svého prvního domova. V duchu si přeji, aby máma žila ještě hodně let. Ona je ta jistota, která mi dává pocit bezpečí, která mě ještě dokáže schovat pod svá křídla, když jsem v nebezpečí, ona je ta, ke které se ráda vracím. Ona je pořád mým domovem...

Převzato z internetu

Murphyho zákony

1. Tělo ponořené do vany způsobí, že začne zvonit telefon.
2. Co se dá rozbít, to se rozbije, co se nedá rozbít, to se rozbije taky.
3. Murphyho optimistický zákon: Usmívej se! Zítřka bude hůř ... a pozítří možná už ani nebude.
4. Zákon Murphyho dědečka: Člověk se nenaučí nadávat, dokud se nenaučí řídit auto.
5. Nikdy se nepři s blbcem. Někdo by si nemusel všimnout, že je mezi vámi rozdíl.
6. Je lepší být krásná než chytrá, protože průměrný muž lépe vidí, než myslí.
7. Dokud nepotřebujete odbočit vlevo, je silnice téměř prázdná.
8. Murphyho zákon o nocování v přírodě: Zvířata jednájí pudově, což znamená, že po vás půjdou
9. Murphyho silniční zákon: Vedlejší jízdní pruh jede vždy rychleji.
10. Zákon vyplývající ze života: život je řada průserů po sobě nepravidelně jdoucích.
11. Na životě miluji zejména tu rozmanitost... Každý den mě naštvě někdo jiný
12. Povídá žena muži: "Nebýt tebe, tak bychom byli ideální pár!"
13. Kdysi jsem býval velmi namyšlený, ale teď už jsem úplně bez chyby!
14. Nikdy neříkej, že něco nejde, protože se najde blbec, který neví, že to nejde a UDĚLÁ TO !!!

A na závěr ještě trošku vážně nevázně. Máte doma pubertální dítě? Čtete!

Lektvar na zmírnění a hlavně zkrácení puberty

Nacházíme se právě v nejvíce diskutovaném období, to jest v pubertě. Musí jí projít každý, děvče i chlapec. U každého pohlaví má odlišný průběh. Děvčata jsou hubatá, neukázněná a z pohledu nás chlapců někdy i protivná. Chlapci jsou často drzí, hrubí a snaží se kopírovat svoje starší vulgární spolužáky. Dále se říká, že děvčata jsou v 18 letech slečny, ale puberta u chlapců trvá nejméně do 70 let. Proto jsme se rozhodli najít něco, čím by se puberta dala zmírnit a hlavně zkrátit.

Vyrobíme si čarodějný lektvar. Použijeme bylinky, které jsou dostupné po celý rok. Meduňku na uklidnění, buřinu srdečník - aby nám nebušilo srdce při pohledu na každou slečnu, třezalku tečkovanou, která léčí poruchy močového ústrojí a prostaty, puš-

kvorec proti roupům, kopřivu k užití vně i vnitřně. Vnitřně, aby se nám netvořily pupínky na obličejí, vně, kdyby se nám zprudka začala zapalovat lýtka. Staří moudří lidé říkají, že v té době je dobré používat vrbový prut (ale dosud nevíme k čemu).

Všechny bylinky natrháme buď na zahrádce nebo blízko ní, případně na louce. Ve stínu je usušíme a můžeme svařit v lektvar. Scedíme a můžeme používat podle chuti.

Všechny uvedené léčivky jsou bez vedlejších účinků. V případě velkého předávkování může dojít jedině k průjmu, který je občas zdravý, protože pročistí organismus.

Neberte náš čarodějný lektvar moc vážně, je to jen slohová práce žáků ZŠ.